

Meer ouders, meer ruzie

Meerouderschap zal vooral meer gecompliceerde vechtscheidingen opleveren, meent *Ido Weijers*.

Er is iets gekks aan de hand met het voorstel van de Staatscommissie Herijking ouder-schap. Haar voorstel om meerouderschap en meeroudergezag mogelijk te maken wordt gepresenteerd alsof dit alleen maar winnaars oplevert. Het zou vooral goed zijn voor het kind! Wie het voorstel goed bekijkt, ziet echter ogenblikkelijk dat het omgekeerde het geval is. Het risico op gecompliceerde vechtscheidingen wordt erdoor vergroot en daarmee vormt het voorstel juist een bedreiging voor het belang van het kind.

Echtscheidingsdeskundigen, advocaten en rechters waarschuwen al heel lang voor de desastreuze gevolgen van de vechtscheiding. Vorige maand kondigden kinderrechters aan dat zij de vechtscheiding gecoördineerd gaan aanpakken. Diezelfde week begon een expertpanel met een selectie van honderden voorstellen voor de *Divorce Challenge*, een initiatief van PvdA-Kamerlid Jeroen Recourt. Dat moet bijdragen aan vermindering van het aantal vechtscheidingen en de nadelige gevolgen voor kinderen. De meest veelbelovende ideeën worden in samenwerking met het ministerie van Veiligheid en Justitie verder uitgewerkt.

De afgelopen jaren is in brede kring het besef gegroeid dat vele kinderen de dupe worden van complexe, langdurige echtscheidingsprocedures. Het aantal echtscheidingen is sowieso enorm toegenomen. Zo'n 40 procent van alle huwelijken strandt in een scheiding, een aanzienlijk deel in een vechtscheiding, waarbij belangen van kinderen snel uit het oog wor-

den verloren. Juridische procedures, verplichte ouderschapsplannen, *mediation* en hulpverlening blijken dit niet te kunnen voorkomen.

Tegen deze achtergrond is het merkwaardig dat de Staatscommissie Herijking ouder-schap woensdag doodgemoedereerd met een voorstel kwam dat zal bijdragen aan verdere toename van deze problematiek. Het lijkt alsof de commissie zich twee jaar lang in een soort *bubble* heeft afgezonderd, waar de verontrusting over kinderen die de dupe worden van eindeloos doorruziende ouders niet is doorgedrongen. Zij pleit voor juridisch meerouderschap en meeroudergezag, fenomenen die nergens in de wereld bestaan en buiten ons land vooralsnog dus ook niet zullen worden erkend. Juridisch meerouderschap heeft consequenties voor het aantal ouders van wie het kind automatisch erft, die onderhoudsplichtig zijn jegens het kind en van wie het de nationaliteit en de naam krijgt. Zorgt de interpretatie en naleving van deze kwesties als ouders ruzie krijgen en scheiden bij het klassieke twee-ouderpaar vaak al voor enorme problemen, die problemen zullen alleen maar groter en complexer worden wanneer er meerdere juridische ouders in beeld zijn die na verloop van tijd toch liever uiteen willen gaan, en waarbij onenigheid over tenminste een van deze kwesties ontstaat.

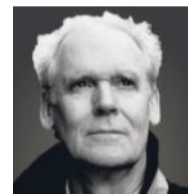
Meeroudergezag gaat nog veel verder. Meerdere personen beslissen over opvoedingskwesties als

Drie of vier ouders die juridisch over de opvoeding gaan. Het kind wordt de dupe van hun geruzie

straffen en belonen, alle mogelijke afspraken, baantjes en de algehele financiële situatie van het kind en de vertegenwoordiging van het kind 'in en buiten rechte', medische ingrepen, schoolkeuze en woonplaats. Zelfs als de relatie tussen drie of vier ouders met gezag stabiel blijft, zal dit al gauw voor spanningen onder de opvoeders zorgen. Maar als de relatie tussen een of meer van deze ouders wordt beëindigd, liggen de conflicten over deze kwesties natuurlijk voor het oprapen.

En daar zit bij dit voorstel de pijnlijkste blinde vlek. Immers, de kans op uiteenvallen van een dergelijke meervoudige opvoedingssituatie neemt exponentieel toe met het toenemen van het aantal personen dat participeert. Ligt het echtscheidingspercentage in de gehele bevolking al hoog, de kans dat een van de betrokken volwassenen uit zo'n meervoudige opvoedingsconstellatie stapt, is nog veel groter. In elk geval is voorzienbaar dat zolang wordt vastgehouden aan het recent ingevoerde wettelijk principe dat ouderlijk gezag behouden blijft na scheiding, dit met een toenemende hoeveelheid en complexiteit aan vechtscheidingen gepaard zal gaan. In al die gevallen zal daarbij opnieuw één partij de dupe worden: het kind.

De Staatscommissie hamert voortdurend op twee dingen: de aanstaande ouders moeten er goed over nadenken en de rechter krijgt een cruciale rol. Alle beoogde ouders moeten aan de rechter een overeenkomst voorleggen met afspraken over zorg- en opvoedingstaken, financiën en hoe om te gaan met conflicten. Daarbij laat de rechter zich adviseren door een bijzonder curator die het plan moet bekijken. Maar bij geschillen mag iedere ouder met gezag dit aan de rechter voorleggen en zelfs vragen het aantal ouders met gezag terug te brengen, omdat zij het niet langer eens kunnen worden. Zie hier, een ware *divorce challenge!* In het veld is er al lang consensus dat als er iets bevorderlijk voor de vechtscheiding is en schadelijk voor het kind, dit de gang naar de rechter is. Het is dan ook bepaald gedurfd om dit voorstel te verkopen als 'in het belang van het kind'.

Prof. dr. Ido Weijers is emeritus hoogleraar Jeugdbescherming Universiteit Utrecht.

FOTO HOLLANDSE HOOGTE BEELDBEWERKING NRC

die ook maar een beetje verstand